

Urbanismus III (U III) – Teorie

1 + 1, klz, 6. semestr, povinně volitelný

Garant předmětu: Ing. arch. Irena Fialová

CÍL PŘEDMĚTU

Předmět seznamuje studenta s nejdůležitějšími urbanistickými teoriemi 2. poloviny 19. století, 20. a 21. století. Cílem předmětu je ukázat vznik a proměnu těchto teorií na pozadí sociálního a ekonomického vývoje společnosti. Student je veden ke kritickému myšlení, aby dokázal tyto teorie analyzovat, hodnotit, srovnávat a rozpoznal jejich praktické dopady na město.

V úvodu předmětu je student seznámen s počátky vzniku urbanistického teoretického uvažování, získá přehled o základních pojmech a jejich významech, se kterými teorie pracují. Přednášky ho provedou od období vzniku moderního města jako centra výroby, spotřeby a komunikace přes první urbanistické kompozice, období modernismu a poválečné období první kritiky modernismu, k období postmoderny a jejího přístupu k městu a jeho urbanismu. Výklad je ukončen nastíněním problémů a otázek, spojených s rozvojem současných měst a vznikem znalostní společnosti. Součástí předmětu a hodnocení studenta je samostudium literatury a vypracování seminární práce - samostatné analýzy města, plánu a textu.

VSTUPNÍ POŽADAVKY NA STUDENTA

absolutorium předmětů UI, doporučuje se absolutorium předmětu UII

OBSAH PŘEDMĚTU / PŘEDNÁŠKY

- 1 Základní pojmy. Základní lidské potřeby
- 2 Urbanizace a její sociální důsledky. Paříž
- 3 Vznik prvních teorií a plánů. Antiurbanismus
- 4 Generální teorie urbanizace. Barcelona
- 5 Počátky moderního plánování. CIAM. Le Corbusier
- 6 Totalitní urbanismus. Řím, Berlín, Moskva
- 7 Města po 2. sv. válce. Team X. Utopie 60. a 70. let
- 8 Suburbanizace. Doprava. Nákupní centra
- 9 Kritika modernismu. Obraz města. New York
- 10 Postmoderna. Regenerace center měst. Berlín
- 11 Globalizace. Sídlní kaše. Generické město
- 12 Město není strom. Nové teorie urbanismu
- 13 Městský projekt. Případové studie. Praha
- 14 Otázka udržitelného rozvoje města

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY

Hrůza, Jiří: Teorie města, 1965
Le Corbusier: Za novou architekturu, 2005
Teige, Karel: Nejmenší byt, 1932
Jacobs, Jane: Život a smrt amerických velkoměst, Odeon 1975
Hnilička Pavel. Sídlní kaše – otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů, 2005
Hrůza, Jiří: Charty moderního urbanismu, 2002
Koucký, Roman: Elementární urbanismus CZ, 2006

METODA VÝUKY

Přednášky a prezentační semináře
Samostudium literatury
Samostatné průzkumy a rozborů

METODA HODNOCENÍ

Klasifikovaný zápočet
- kvalita seminární práce
- aktivita při výuce, pozitivní přístup
- splnění termínů odevzdání
- 80% účast na přednáškách a seminářích

OTÁZKY KE STÁTNÍ ZKOUŠCE

- 1** Urbanizace a její důsledky
- 2** Generální teorie urbanizace
- 3** Antiurbanismus. Zahradní města
- 4** Počátky moderního plánování. CIAM
- 5** Vývoj měst po 2. světové válce
- 6** Suburbanizace. Doprava. Nákupní centra
- 7** Kritika modernismu. Obraz města
- 8** Postmoderna. Regenerace center měst
- 9** Globalizace. Sídlní kaše. Generické město
- 10** Nové teorie urbanismu. Udržitelný rozvoj

KLÍČOVÁ SLOVA

město, teorie, pravidla, modely, urbanizace, suburbanizace, reurbanizace, deurbanizace, modernismus, postmoderna, sídlní kaše, konzumní společnost, globalizace, generické město, znalostní společnost, městský projekt, udržitelný rozvoj

KONTAKT

Ing. arch. Irena Fialová
email: irena.fialova@fa.cvut.cz
www.fa.cvut.cz
www.zlatyrez.cz

Urbanismus III (U III) – Teorie

1 + 1, klz, 6. semestr, povinně volitelný

Garant předmětu: Ing. arch. Irena Fialová

STRUKTURA PŘEDMĚTU

PŘEDNÁŠKY / 6x3hod / celkem 18 hod / semestr /
SEMINÁŘ 1x14 dní / 2x3hod / celkem 6 hod / semestr /
PREZENTACE / 1x3hod / celkem 3 hod / semestr /

TERMÍNY VÝUKY LS 2010/2011

PŘEDNÁŠKY - 9.00-11.15hod v přednáškové aule „180“

1. 14.2.2011
2. 21.2.2010
3. 28.2.2010
4. 7.3.2010
5. 14.3.2010
6. 21.3.2010

SEMINÁŘ po skupinách max. 25 studentů v místnosti „607“

1. 23.2.2010
2. 2.3.2010
3. 9.3.2010
4. 16.3.2010
5. 23.3.2010
6. 30.3.2010

PREZENTACE - 9.00-11.15hod ve „180“

7. 28.3.2010

TERMÍNY KONTROLY LS 2009/2010

1. 21.2.2011 PŘIHLÁŠENÍ SE DO U3 přes systém MOODLE - www.ocw.cvut.cz
2. 7.3.2011 ODEVZDÁNÍ A/ ANALÝZY PLÁNU přes systém MOODLE
3. 21.3.2011 ODEVZDÁNÍ B/ ANALÝZY TEXTU přes systém MOODLE
4. 28.3.2011 PREZENTACE – 9.00-11.15 hod v C223

TERMÍNY ZÁPOČTU

1. 18.4.2011 12.30–17.30hod v kanceláři 6. patro
2. 20.4.2011 12.30–17.30hod v kanceláři 6. patro
3. 27.4.2011 12.30–17.30hod v kanceláři 6. patro

KLASIFIKOVANÝ ZÁPOČET BUDE UDĚLOVÁN ZA

- aktivitu při výuce, pozitivní přístup
- kvalitu analýz plánu a textu
- kvalitu prezentace
- splnění termínů odevzdání
- 80% účast na přednáškách a seminářích

KONTAKT

Ing. arch. Irena Fialová
email: irena.fialova@fa.cvut.cz
www.fa.cvut.cz
www.zlatyrez.cz

Urbanismus III (U III) – Teorie

1 + 1, klz, 6. semestr, povinně volitelný

Garant předmětu: Ing. arch. Irena Fialová

A/

ANALÝZA A INTERPRETACE PLÁNU MĚSTA a VEŘEJNÉHO PROSTORU

TÉMA: analýza vlastního ateliérového projektu z 2. – 4. semestru

ODEVZDÁNÍ: rozsah 3 str. formát A3, měřítko 1: 2000, 1:500 a schémata
v digitální verzi v pdf 75dpi. Max. rozsah 2Mb (moodle)

POSTUP PŘI ANALÝZE PLÁNU MĚSTA

1/ Strukturovaný popis

(Co vidím?)

2/ Vlastní analýza

(Jak se to, co vidím, k sobě navzájem chová?)

a/ o jaký druh plánu se jedná?

(schwartzplan, topografická, katastrální, tématická mapa, návrh, náčrt...)

b/ struktura popisu a analýzy plánu – jaká je/jaké jsou:

- forma - vnější tvar včetně vlivu topografie a ohraničení?
- struktura - vnitřní organizace (roslá, plánovitá, pravouhlá, radiální, uliční, bloková...)?
- propojení - systémy a hierarchie přístupu, dopravy (určují využití prostorů: veřejné, poloveřejné a soukromé)?
- bloky a parcely - velikosti, tvary, hustoty, výšky zástavby?
- veřejné prostory resp. náměstí – jejich poloha, tvar a vzájemný vztah?
- veřejné stavby – jejich poloha, tvar, okolí, rozpoznatelné vazby (případně funkční využití všech staveb)?
- zeleň – její četnost, rozloha, charakter, vazby?

3/ Interpretace

(Z jakého důvodu došlo k tomu, co je zřetelné a jak to ovlivnilo otázky, které si kladu?)

Mezi popisem, analýzou a interpretací, která obsahuje i další znalosti, by se mělo rozlišovat.

Interpretace se musí pojit s kladením si otázek, které si buď pokládáme předem, nebo vycházejí z analýzy.

POSTUP PŘI ANALÝZE VEŘEJNÉHO PROSTORU resp. NÁMĚSTÍ

1/ Strukturovaný popis

(Co vidím?)

2/ Vlastní analýza

(Jak se to, co vidím, k sobě navzájem chová?)

a/ struktura popisu a analýzy prostoru – jaký je / jaké jsou:

- tvar prostoru, jeho rozloha, střed?
- ohraničení prostoru, jeho okraj, stěny?
- přístupy k prostoru, systém přístupu?
- poloha a orientace prostoru, zasazení do městské struktury?
- zastavění prostoru resp. okolí prostoru?
- materiály, prvky, detaily, jejich proporce a vztahy?
- funkce prostoru, funkce zastavění?

3/ Interpretace

(Z jakého důvodu došlo k tomu, co je zřetelné a jak to ovlivnilo otázky, které si kladu?)

Mezi popisem, analýzou a interpretací, která obsahuje i další znalosti, by se mělo rozlišovat.

Interpretace se musí pojit s kladením si otázek, které si buď pokládáme předem, nebo vycházejí z analýzy.

B/

ANALÝZA A INTERPRETACE TEXTU

TÉMA: jeden ze zadaných textů / Rem Koolhaas, Manuel Castells, Jane Jacobs/
ODEVZDÁNÍ: rozsah 3 str. formát A4 v digitální verzi v pdf Max. rozsah 2Mb (moodle)
písmo Arial 11 bodů, řádkování 1,5, okraje 1,5cm

POSTUP PŘI ANALÝZE TEXTU

1/ První čtení textu

(text přečíst jako celek)

2/ Druhé čtení textu

(z pohledu, zaměřeného na stanovené úkoly)

Označit si:

- klíčová slova, která jsou:
  - a/ rozhodující pro pochopení textu
  - b/ pečují o obsahovou souvislost textu
- důležitá tvrzení
- klíčové citáty
- části, které vyjadřují nějaký názor
- nejasné pasáže, slova, pojmy
- členění textu
  - a/ formální (úvod, hlavní část, závěr...)
  - b/ obsahové (podle témat/míst)
  - c/ strukturální (tvrzení/dokládání těchto tvrzení/vyvracení tvrzení)
  - d/ dramaturgické (názvy jednotlivých částí)

Vypsat:

- klíčová slova
- výpovědi
- části, obsahující názory
- členění textu

3/ Třetí čtení textu

(ve vztahu ke stanoveným úkolům tj. interpretaci textu)

POSTUP PŘI INTERPRETACI TEXTU

(napsání vlastního textu)

1/ Popis typu textu

- o jaký druh textu se jedná?

2/ Jaký je obsah textu

- téma: čím se text zabývá?
- tvrzení: tvrdí autor něco? jak to zdůvodňuje (fakty, příklady, teoriemi)?
- záměr: sleduje autor nějaký určitý záměr? reprezentuje nějaký určitý názor?

3/ Jaký je kontext textu

- v jaké době text vznikl?
- jak se tento text ke své době vztahuje (zasazení do politických a společenských souvislostí, převládající urbanistická teorie, dominující architektonické představy doby)?
- kdo text napsal a kam se autor ve své době zařazuje?
- komu je text určen a s jakým záměrem?

KONTAKT

Ing. arch. Irena Fialová
email: irena.fialova@fa.cvut.cz
www.fa.cvut.cz
www.zlatyrez.cz